

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Q. s. r. o.**, B. B., Z. B.B., IČO X. zast. A. r. o., D. B. B. proti žalovanému **A. GmbH**, so sídlom Z. K. N., DE X. zast. Mgr. M. R. advokátska kancelária, O. B. **o zaplatenie 20 778,62 Eur s príslušenstvom**, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/197/2013 zo dňa 5. novembra 2013 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **z a m i e t a**.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Banská Bystrica uznesením č. k. 63Cb/36/2012-178 zo dňa 13. 6. 2013 zrušil uznesenie tohto súdu, ktoré vydal vyšší súdny úradník a ktorým bolo konanie v predmetnej veci zastavené.

V odôvodnení uviedol, že čl. II bod 2.2 rámcovej zmluvy, uzavretej medzi účastníkmi konania presne upravuje, že miestom plnenia sa rozumie miesto dodania predmetu zmluvy, pričom miesto plnenia je sídlo predávajúceho, konkrétne Z. X. B. B.. Na konanie je preto daná právomoc Okresného súdu Banská Bystrica.

Na odvolanie žalovaného odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 63Cb/36/2012-178 zo dňa 13.6.2013 zrušil. Súčasne vyhlásil, že nemá právomoc konať o veci a konanie zastavil.

V odôvodnení uviedol, že účastníci konania uzavreli Rámcovú zmluvu č. 2/2011 zo dňa 14.2.2011 o dodaní motorových vozidiel značky Seat podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov. Nesporné je znenie čl. X Záverečné ustanovenia, bod 10.3, podľa ktorého právne vzťahy touto rámcovou zmluvou neupravené sa riadia európskym právom a v prípade vzniku sporu budú prejednané súdom neutrálneho štátu / Viedeň /. Ako

vyplýva zo znenia bodu 10.7 zmluvy, na základe ktorého zmluvné strany vyhlasujú, že si rámcovú zmluvu prečítali, jej obsahu porozumeli, na znak čoho ju potvrdzujú svojimi podpismi, obe zmluvné strany boli so znením bodu 10.3 pri uzatváraní zmluvy uzročené a nemali pochybnosti o jeho význame. Znenie prorogačnej klauzuly bolo napadnuté až žalobcom v priebehu konania po tom, ako žalovaný vzniesol námietku nedostatku právomoci slovenských súdov. Súd prvého stupňa mal pri interpretovaní významu spornej klauzuly postupovať podľa § 266 Obchodného zákonníka, podľa ktorého sa prejav vôle vykladá podľa úmyslu konajúcej osoby ak tento úmysel bol strane, ktorej je prejav vôle určený známy, alebo jej musel byť známy.

Odvolací súd v zmysle interpretačných pravidiel preskúmal spornú prorogačnú klauzulu a zistil, že zmluva bola uzavretá medzi jednou zmluvnou stranou, ktorá má sídlo v Slovenskej republike a druhou zmluvnou stranou, ktorá má sídlo v Nemecku. Pokiaľ by zmluvné strany nezakomponovali do zmluvy prorogačnú klauzulu, v zmysle Nariadenia Rady / ES / č. 44/2001 by bola založená právomoc nemeckého súdu, keďže podľa čl. 2 Nariadenia Rady, ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu. Zároveň v zmysle čl. 5 by alternatívne bolo možné žalovať nároky z uzavretej zmluvy v Slovenskej republike, keďže podľa čl. 5 osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom štáte v zmluvných veciach na súde podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby. Zmluvné strany však v prorogačnej klauzule použili formuláciu, že v prípade sporu bude rozhodovať neutrálny štát / Viedeň /. Neutralita v tomto prípade evidentne predstavovala štát, ktorý nie je ani štátom jednej zmluvnej strany, ani štátom druhej zmluvnej strany. Zároveň výraz neutrálny štát je v európskom kultúrnom prostredí spájaný so štátmi Rakúsko a Švajčiarsko. Pokiaľ bol takýto neutrálny štát vymedzený označením mesta Viedeň, niet pochyb, že obe strany si týmto spôsobom dohodli právomoc štátu Rakúsko.

Pokiaľ žalobca v priebehu konania argumentoval skutočnosťou, že mesto Viedeň /Wien/ sa nachádza aj v USA v štátoch Wisconsin a Virginia, takýto výklad považoval súd za účelový. Znenie prorogačnej klauzuly jednoznačne určuje, že právne vzťahy touto zmluvou neupravené sa riadia európskym právom, nie je preto žiadny dôvod domnievať sa, že strany prorogačnou klauzulou vybrali pre rozhodovanie ich sporu štát, ktorý má iný právny systém, odlišnú právnu kultúru a nemá skúsenosti s aplikáciou zvoleného európskeho práva.

Ak žalobca v priebehu konania argumentoval tým, že nie je zrejmé, ktorý konkrétny súd vo Viedni by mal danú vec rozhodovať, odvolací súd poukázal na skutočnosť, že Nariadenie rady nevyžaduje, aby si strany zmluvným výberom dohodli konkrétny súd. Výber

konkrétneho súdu potom bude prebiehať na základe príslušných procesných predpisov, upravujúcich vecnú a miestnu príslušnosť súdov zvoleného štátu.

Súd prvého stupňa mal preto pred vydaním platobného rozkazu na základe prílohy návrhu, z ktorej vyplývalo zmluvné určenie štátu, ktorý má právomoc konať vo veci vyhodnotiť, že právomoc slovenských súdov v tomto prípade nie je daná a vyhlásiť, že nemá právomoc vo veci konať.

Nedostatok právomoci konať vo veci je neodstrániteľnou prekážkou konania, preto je súd povinný konanie zastaviť. V prípade, ak súd konanie zastaví a na konanie je príslušný iný orgán Slovenskej republiky, je povinný v zmysle § 104 ods. 1 O.s.p. vec postúpiť príslušnému orgánu. V danom prípade je na konanie príslušný súd iného štátu, preto súd nemôže postupovať v zmysle uvedeného ustanovenia. Žalobca tak môže svoje právo uplatniť na súde toho štátu, ktorý si zvolil dohodou so žalovaným v uzavretej zmluve.

Odvolačí súd preto odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. konanie zastavil pre nedostatok právomoci slovenských súdov.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie.

Uviedol, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci čo je dôvodom, aby dovolací súd napadnuté uznesenie podľa § 243b ods. 2 O.s.p. zmenil. Postupom krajského súdu mu tiež bola odňatá možnosť konať pred súdom.

S poukazom na obsah uzavretej rámcovej zmluvy uviedol, že určitosť právneho úkonu sa musí hodnotiť objektívne, určitosť je preto nutné posudzovať z pohľadu nezúčastnených subjektov takéhoto právneho úkonu, pričom samotné tvrdenie či už jednej alebo oboch strán o určitosti právneho úkonu je pritom irelevantné. Súd sa preto pri hodnotení určitosti prologačnej klauzuly nemôže obmedziť len na citovanie čl. 10.7 Rámcovej zmluvy a konštatovanie, že obsah prologačnej klauzuly bol obidvom stranám známy. Na platnosť dohody o založení právomoci cudzozemského súdu sa vyžaduje výslovná dohoda zmluvných strán o tom, že spory z určitého zmluvného vzťahu alebo nároku na náhradu škody budú riešiť a rozhodovať súdy určitého štátu. Predmetná zmluva však nespĺňa požiadavku tak všeobecného určenia právomoci súdu a ani konkrétneho určenia. Z takto dohodnutej prologačnej dohody preto nie je možné určiť právomoc súdov a na základe toho je preto potrebné postupovať podľa platných právnych predpisov EÚ.

Opätovne poukazuje na skutočnosť, že v čl. 10.3 rámcovej zmluvy je použitá formulácia, ktorá označuje štát, ktorého súdy majú právomoc spory rozhodovať, ako

neutrálny štát, teda nie ako Rakúsku republiku. Pojem neutrálny štát nespĺňa podmienku určitosti a zrozumiteľnosti právneho úkonu. Samotné použitie pojmu Viedeň uvedené v zátvorke za označením neutrálny štát nemožno považovať za analogické označenie štátu Rakúska republika. Súd vo svojom rozhodnutí neuviedol žiadnu skutočnosť, ktorá by potvrdzovala, že Rakúska republika je neutrálnym štátom pre konanie súdnych sporov v európskom kultúrnom prostredí. Nie je preto bez ďalšieho vytvoriť domienku, že v dôsledku voľby európskeho práva si zmluvné strany automaticky zvolili právomoc súdu členského štátu, a to Rakúskej republiky.

Rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za nesprávne, nedostatočne odôvodnené a z tohto dôvodu za arbitrárne. Postupom odvolacieho súdu mu preto bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Navrhuje, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že potvrdí rozhodnutie súdu prvého stupňa a v prípade, ak dôjde k záveru, že odvolací súd v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nedostatočne zistil skutkový stav, rozhodnutie zrušil.

Žalovaný vo svojom vyjadrení navrhuje dovolanie zamietnuť s poukazom na neexistenciu žalobcom uvádzaných dovolacích dôvodov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací /§ 10a ods. 1 O.s.p. / po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania / § 240 ods. 1 O.s.p. /, proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento mimoriadny opravný prostriedok prípustný / § 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p./ bez nariadenia dovolacieho pojednávania v zmysle § 243a ods. 3 O.s.p., preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a zistil, že nie je daná existencia žalobcom namietaných dovolacích dôvodov. Dovolanie žalobcu preto zamietol.

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane jeho vecného vymedzenia. Viazanosť dovolacími dôvodmi sa prejavuje tým, že dovolací súd je oprávnený preskúmať len tie skutkové a právne otázky, ktoré dovolateľ v dovolaní namieta.

V danom prípade dovolateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom / § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. / ako aj to, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom / § 237 písm. f/ O.s.p. /.

Pod právnym posúdením veci je treba rozumieť činnosť súdu, pri ktorej tento zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Pod nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis,

než ktorý mal správne použiť, alebo ak aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Nesprávne právne posúdenie môže byť spôsobilým dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu.

Dovolateľ uvedený dovolací dôvod namieta s poukazom na nesprávny výklad čl. X Rámcovej zmluvy č. 2/2011 zo 14.2.2011, z obsahu ktorého odvolací súd vyvodil nedostatok právomoci slovenských súdov.

Ako vyplýva z obsahu spisu, žalobca sa návrhom na vydanie európskeho platobného rozkazu domáhal zaplataenia pohľadávky vo výške 20 778,62 Eur na základe Rámcovej zmluvy č. 2/2011 zo dňa 14.2.2011. Podľa čl. X bod 10.3 Zmluvy právne vzťahy touto rámcovou zmluvou neupravené sa riadia európskym právom a v prípade vzniku sporu budú prejednané súdom neutrálneho štátu / Viedeň /.

V zmysle čl. 23 ods. 1 Nariadenia Rady / ES / č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskoprávných a obchodných veciach účastníci zmluvy, z ktorých jeden alebo viacerí majú bydlisko v členskom štáte sa môžu dohodnúť, že súd alebo súdy členského štátu majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom. Táto právomoc súdu je výlučná, ak sa účastníci nedohodli inak. Podľa čl. 25 Nariadenia Rady ak má súd členského štátu konať o nároku, ktorého podstatou je vec patriaca do výlučnej právomoci súdov iného členského štátu podľa čl. 22, aj bez návrhu tento súd vyhlási, že nemá právomoc.

Odvolací súd správne vyložil obsah sporného článku X bod 10.3 Zmluvy tak z hľadiska jazykového vyjadrenia ako aj úmyslu zmluvných strán keď konštatoval, že z použitého slovného vyjadrenia neutrálny štát k vymedzeniu mesto Viedeň ako aj pojmu európske právo vyvodil, že pre rozhodovanie predmetnej veci nie je daná právomoc slovenských súdov. Keďže sa jedná o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, odvolací súd dôvodne zmenil uznesenie súdu prvého stupňa a konanie podľa § 104 ods. 1 O. s. p. zastavil. Nebola preto zistená existencia dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Dovolací súd tiež skúmal opodstatnenosť námietky žalobcu spočívajúcej v tvrdení o odňatí možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom možno rozumieť taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so

zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. zakladá okrem iného aj dovolateľom namietané nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, pre ktoré je nepreskúmateľné. Opodstatnenosť tohto dovolacieho dôvodu však dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia nezistil.

Povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť / § 132 a § 157 ods. 1 O. s. p. /, je jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p., ktoré rámcovo upravuje štruktúru práva na odôvodnenie rozhodnutia, sa uplatňuje aj v odvolacom konaní /§ 211 O. s. p./ s tým, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní / II. ÚS 78/05 /.

Dovolací súd po preskúmaní dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu dospel k záveru, že kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. dovolaním napadnuté rozhodnutie spĺňa a preto ho možno považovať za preskúmateľné a ústavne akceptovateľné. Odvolací súd postupoval v súlade právnymi predpismi a žalobcovi neznemožnil uplatniť procesné práva, ktoré sú mu priznané právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné preto ho podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto by mal právo na náhradu jeho trov. Keďže si však žiadne trovy neuplatnil, neboli mu priznané.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave, 31. marca 2015

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mária Némethová